

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 273/1994
privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte a fost elaborat de către Agenția Servicii Publice și promovat cu suportul Cancelariei de Stat.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul își propune ridicarea nivelului de aliniere a Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene urmare a obținerii statutului de stat candidat prin decizia Consiliului European din 23 iunie 2022, precum și pregătirea RM pentru negocierile de aderare la Uniunea Europeană.

În acest context, instituțiile publice sunt implicate în multiple activități ce vizează armonizarea legislației naționale la rigorile acquis-ului Uniunii Europene, continuarea procesului de transformare a guvernării electronice prin digitalizarea serviciilor publice, precum și sporirea calității și eficienței serviciilor publice în conformitate cu necesitățile și cerințele beneficiarilor.

Unul din obiectivele agendei de asociere în acest sens ar constitui punerea în circulație a noilor tipuri de acte de identitate, îmbunătățite din punct de vedere al securității care ar facilita identificarea și accesul la serviciile publice, precum și vor permite cetățenilor Republicii Moldova să călătorească liber în spațiul comunitar.

În contextul în care Capitolul 31 „Politica externă, de securitate și apărare” din Planul de acțiuni privind ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și alinierea la Legislația UE pe cele 33 de capitole din acquis, este unul din cel mai înalt evaluat compartiment de către Comisia Europeană în cazul Republicii Moldova, iar progresele la acest capitol vor depinde de alinierea Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene asupra persoanelor indezirabile, asigurarea securității frontierelor, precum și armonizarea cadrului normativ la rigorile acquis-ului european, se impune necesitatea revizuirii prevederilor cadrului normativ în materie de asigurare a populației cu acte de identitate naționale.

La nivel european a fost adoptat Regulamentul (UE) 2019/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor Uniunii și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor Uniunii și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la liberă circulație, ce a avut ca obiectiv uniformizarea diferențelor semnificative între nivelurile de securitate ale cărților de identitate naționale eliberate de statele membre propriilor cetățeni. Respectivul diferențe conduc la creșterea riscului de falsificare și fraudare a documentelor și sunt de natură să genereze dificultăți practice pentru cetățeni atunci când doresc să își exercite dreptul la libera circulație.

Prin Regulamentul (UE) 2019/1157 s-a stabilit ca o necesitate includerea unor elemente de securitate pentru a se verifica dacă un document este autentic și pentru a stabili identitatea unei persoane. Stabilirea unor standarde minime de securitate și integrarea datelor biometrice în cărțile de identitate sunt pași importanți pentru a face mai sigură utilizarea acestor documente în Uniune. Includerea acestor elemente biometrice de identificare ar trebui să le permită cetățenilor să beneficieze pe deplin de drepturile lor la libera circulație.

În aceste condiții, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, de formatul ID-I, emis în prezent la nivel național în absența unui mediu de stocare foarte sigur care să conțină imaginea facială și două amprente digitale în formate digitale interoperabile, așa cum stabilește Regulamentul UE 2019/1157, nu este de natură să respecte standardele europene aplicabile în materie, fiind necesară introducerea la nivel național a unui nou format.

Totodată, având în vedere nivelul scăzut de digitalizare al serviciilor publice este necesară

introducerea la nivel național a unui act electronic de identitate pentru a pune la dispoziția cetățenilor un instrument sigur și facil în utilizare, creând astfel posibilitatea reală de a accesa serviciile online care necesită autentificare și/sau semnătura electronică a serviciilor de e-guvernare și e-business.

În concluzie, obiectivele principale ale proiectului de lege vizează:

1. Introducerea la nivel național a cărții de identitate într-un format capabil să asigure respectarea standardelor europene de securitate pentru actele de identitate naționale, fapt care ar permite exercitarea dreptului la libera circulație a cetățenilor Republicii Moldova în baza acordurilor internaționale (România, Ucraina, Turcia etc.).

2. Crearea condițiilor tehnice pentru dezvoltarea infrastructurilor care să permită accesul facil al cetățenilor la serviciile de e-guvernare și e-business prin utilizarea cărților de identitate în care va fi încorporat mediul de stocare electronică a datelor, ce va include nu numai datele din formatul tipărit, datele biometrice (imaginea facială, amprentele digitale), dar și mijloacele semnăturii electronice avansate și certificatele cheilor publice.

3. Creșterea nivelului de interoperabilitate între sistemele informaționale automatizate administrate de Agenția Servicii Publice (*SIA „Registrul de stat al populației”, SIA „Acte stare civilă”, SIA „Registrul bunurilor imobile”, SIA „Registrul de stat al unităților administrative teritoriale și al adreselor” etc.*) și ale altor instituții și autorități publice care țin evidența datelor referitoare la persoane, pentru a reduce lista documentelor prezentate pentru prestarea serviciilor publice prin asigurarea accesului la datele care sunt disponibile în resursele informaționale și pot fi utilizate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate (*MConnect*).

4. Excluderea datelor despre domiciliul/reședința temporară din conținutul actelor de identitate de uz intern ce ar permite eliminarea necesității preschimbării acestora pe de o parte, și, pe de altă parte, crearea condițiilor tehnice pentru ca procedura preschimbării domiciliului/reședinței temporare să poată fi accesată, iar serviciul să poată fi furnizat și în mediul digital.

5. Crearea condițiilor tehnice care să permită în mod operativ și facil actualizarea datelor cu privire la domiciliul/reședința temporară a locuitorilor Republicii Moldova în Registrul de stat al populației, ca urmare a schimbării acestora sau în cazul schimbării, în condițiile legii, a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor. În cel din urmă caz, datele cu privire la adresa de domiciliu/reședință temporară neconformă din Registrul de stat al populației vor putea fi actualizate în temeiul datelor corecte și actuale cu privire la adresa respectivă din SIA „Registrul de stat al unităților administrative teritoriale și al adreselor” prin intermediul platformei de interoperabilitate (*MConnect*), din oficiu, fără implicarea persoanei care va deține cartea de identitate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege conține norme de armonizare a cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene și în special la **Regulamentul (UE) 2019/1157** al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor Uniunii și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor Uniunii și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la libera circulație, precum și la alte acte normative europene, cum ar fi:

- **Regulamentul (UE) 910/2014** al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE – eIDAS. Orientarea prealabilă către eIDAS va permite în viitor, în cazul unei decizii politice adecvate, să se înceapă imediat integrarea documentului eID pe piața europeană a serviciilor publice electronice, fără nici o modificare tehnică;

- **Regulamentul (UE) 2016/679** al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege este axat pe punerea în circulație la nivel național a unui nou tip de act de identitate care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova – CARTEA DE IDENTITATE, ce în mare parte va corespunde prevederilor Regulamentului (UE) 2019/1157, precum și rigorilor ale altor standarde europene din domeniu.

Astfel, proiectul conține modificări la **Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte**, după cum urmează:

1) La art. 1 alin. (1) - (3) dispozițiile generale referitoare la toate tipurile de acte de identitate din sistemul național de pașapoarte au fost completate cu sintagma „cărțile de identitate”, la forma gramaticală respectivă în contextul punerii în circulație a unui nou tip de act de identitate de uz intern, care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova. Cartea de identitate va substitui buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova și buletinul de identitate electronic al cetățeanului Republicii Moldova.

Potrivit proiectului de lege, toate tipurile de cărți de identitate presupun: CARTEA DE IDENTITATE și CARTEA DE IDENTITATE PROVIZORIE.

Se propune completarea art. 1 cu alineatul (4) care stabilește valabilitatea tuturor tipurilor de buletine de identitate eliberate sau care se vor elibera cetățenilor Republicii Moldova până la data emiterii primei cărți de identitate, aflate actualmente în circulație (buletinul de identitate, buletinul de identitate electronic, buletinul de identitate provizoriu). Acestea se vor considera valabile potrivit termenului de valabilitate, dacă nu vor interveni situații în care potrivit prevederilor legale vor deveni nevalabile și în schimbul lor se va elibera cartea de identitate sau, după caz, cartea de identitate provizorie.

2) La art. 2 se propune excluderea alin. (13) care prevede posibilitatea întrebunțării pașaportului cetățeanului Republicii Moldova al cărui termen de valabilitate a expirat pentru exercitarea dreptului de vot. Aceste prevederi care se referă la procesele votării nu se încadrează organic în obiectul de reglementare al Legii nr. 273/1994.

Această normă se regăsește la art. 78 alin. (6) lit. c) din Codul electoral nr. 325/2022 (*în vigoare din 01.01.2023*).

3) La art. 3 intervin amendamente la normele care vizează regimul juridic și conținutul cărții de identitate, inclusiv provizorie, și anume:

a) Potrivit modificărilor la alin. (1) cartea de identitate se va elibera doar cetățenilor Republicii Moldova, din care considerente pe tot textul legii se va opera cu noțiunea de „carte de identitate”, fără a specifica statutul juridic al titularului. Titularul cărții de identitate se va putea identifica în baza acesteia atât pe teritoriul țării, cât și în statele în care va putea călători în baza acordurilor internaționale. Actualmente cetățenii Republicii Moldova au posibilitatea de a călători în baza buletinului de identitate în Ucraina și Turcia. Odată cu punerea în circulație a cărții de identitate care va corespunde rigorilor standardelor minime de securitate și în care vor fi integrate datele biometrice va fi posibilă extinderea listei statelor în care cetățenii Republicii Moldova vor putea beneficia de dreptul la libera circulație în baza acestui act de identitate.

b) Pentru a corela denumirile actelor de identitate de uz intern care se vor elibera cetățenilor Republicii Moldova, pe tot textul legii cuvintele „buletinul de identitate provizoriu” se propune a fi substituit cu cuvintele „cartea de identitate provizorie”. Regimul juridic al cărții de identitate provizorie rămâne practic același ca și al buletinului de identitate provizoriu eliberat actualmente cetățenilor Republicii Moldova, care din anumite considerente nu pot opta pentru buletinul de identitate, cu unele completări la alineatul (1¹) care stipulează situațiile în care se va elibera cartea de identitate provizorie, și anume:

- potrivit completării propuse la lit. b), cartea de identitate provizorie se va elibera persoanei care nu posedă toate documentele necesare pentru eliberarea cărții de identitate numai în cazul în care aceasta nu posedă un alt act de identitate valabil cu care se poate identifica la autoritatea, unde

urmează să obțină acele documente. Luând în considerare că cetățenii Republicii Moldova pot deține și pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, iar acei care sunt și cetățeni ai altui stat pot deține pașaportul național sau documentul de călătorie eliberat de autoritățile statului respectiv, aceștia se pot identifica în baza acestor acte de identitate, fără a solicita cartea de identitate provizorie, cu condiția că sunt valabile;

- completarea de la lit. e) din alin. (1¹) este necesară pentru asigurarea cu acte de identitate a persoanelor care se află în situații speciale, și anume lista beneficiarilor de carte de identitate provizorie se completează cu persoanele care exercită o pedeapsă penală privativă de libertate;

- alineatul (1¹) se propune a fi completat cu lit. h), potrivit căreia cartea de identitate provizorie se va elibera persoanei pentru care prelevarea amprentelor digitale este temporar imposibilă. Această reglementare este necesară în contextul cerințelor stabilite față de eliberarea cărții de identitate, și anume includerea obligatorie a datelor biometrice (*imaginii faciale, amprentelor digitale*) în cărțile de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova cu vârsta de peste 12 ani.

- la alineatul respectiv a fost abrogată lit. f) care prevede eliberarea cărții de identitate provizorie persoanei care renunță la numărul de identificare de stat. Acest amendament este necesar din următoarele considerente:

La 10.11.2021 au intrat în vigoare amendamentele operate la art. 25 alin. (1) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre prin legea nr.143/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit cărora registrele sunt ținute în exclusivitate în forma electronică.

Respectiv, ținerea evidenței persoanelor care renunță la numărul de identificare de stat urmează a fi asigurată în exclusivitate în forma electronică prin Registrul de stat al populației.

Atestăm conflict de norme între norma generală referitoare la condițiile generale de ținere a registrelor, stipulată la art. 19 alin. (10) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre și norma specială din art. 3 alin. (1¹) lit. f) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, care prevede eliberarea buletinului de identitate provizoriu persoanei care renunță la numărul de identificare de stat.

Excluderea de facto a înscrisului din conținutul buletinului de identitate provizoriu nu exonerează de iure titularul acestuia de la înregistrarea și ținerea evidenței lui în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației” în baza identificatorului unic - numărul de identificare de stat (IDNP). Prin urmare, persoana trebuie să dețină un act de identitate conform, care să conțină toate elementele identificatoare de bază ale acestuia prevăzute de legea statului emitent.

c) Ca urmare a abrogării lit. f) de la alin. (1¹) au intervenit modificările respective în acest sens și la alin. (1²), la alin. (5) lit. k) și la art. 5 alin. (1) lit. f).

d) Art. 3 se completează cu alin. (4²) care reglementează la general conținutul tuturor tipurilor de cărți de identitate, de buletine de identitate și de permise de ședere care se vor elibera în continuare și totodată scoate în evidență cartea de identitate care are o particularitate specifică, și anume conține și mediu electronic de stocare a datelor.

e) La alin. (5) referitor la conținutul cărților de identitate, buletinelor de identitate și permiselor de ședere se propun mai multe modificări substanțiale:

- la lit. d) denumirea cărții de identitate se va scrie pe document în limba română și în limba engleză „CARTE DE IDENTITATE / IDENTITY CARD” – modificarea se propune pentru corelarea cu dispozițiile art. 3 alin. (3) din Regulamentul UE 2019/1157. Totodată, se propune excluderea codurilor tuturor tipurilor de buletine de identitate și de permise de ședere pe motiv că codurile respective (CC, CR, IH, RI, IR, IC) nu sunt parte componentă a denumirii actelor de identitate respective, aflate actualmente în circulație, dar se regăsesc pe partea verso a documentului, în zona de citire optică. Acest element are o particularitate mai mult tehnică, de codificare a documentului, utilizat în documentația tehnică aferentă proceselor de producere și personalizare a actelor de identitate respective;

- literele m) și r) se abrogă – din conținutul tuturor tipurilor de cărți de identitate, de buletine de identitate și de permise de ședere se propune excluderea datelor referitoare la domiciliul și/sau reședința temporară a titularului, urmând ca aceste date să fie disponibile în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal. Aceste informații vor fi actualizate și în continuare în Registrul de stat al populației prin mecanisme existente, cu dezvoltarea concomitentă a serviciilor de înregistrare la adresa de domiciliu și de reședință temporară în mediul digital, accesibil în regim online pentru cetățeni.

Excluderea datelor referitoare la domiciliul/reședința temporară din conținutul actelor de identitate de uz intern, va scuti titularii de obligativitatea preschimbării acestora de fiecare dată când își schimbă locul de trai sau, după caz, de a solicita eliberarea fișei de însoțire care face dovada domiciliului/reședinței temporare, în funcție de tipul actului de identitate.

Potrivit art.78 din Codul electoral, Legea nr. 325/2022 (în vigoare din 01.01.2023), alegătorul prezintă actul de identitate biroului electoral al secției de votare pentru înregistrarea prezenței acestuia la votare și verificarea înscrierii în lista electorală de bază. Ștampila cu mențiunea ce confirmă efectuarea votării în ziua scrutinului electoral nu se va mai aplica pe fișa de însoțire sau pe buletinul de identitate provizoriu – așa cum prevedea art. 58 alin. (1) din Codul electoral, Legea nr.1381/1997 (abrogat la 01.01.2023).

Din considerentele enunțate supra, precum și în vederea asigurării unui echilibru normativ, din data intrării în vigoare a modificărilor propuse, cărțile de identitate, precum și toate tipurile de buletine de identitate și de permise de ședere se vor elibera fără fișa de însoțire care făcea dovada domiciliului/reședinței temporare, iar acelea aflate deja în circulație vor fi considerate nule de drept, pe motiv că informația cu privire la adresa nouă de domiciliu/reședință temporară se va actualiza ca urmare a prestării serviciului respectiv, doar în Registrul de stat al populației, fără aplicarea mențiunilor respective pe fișele de însoțire eliberate anterior. Aceste mențiuni nu se vor aplica nici pe buletinul de identitate provizoriu și nici pe cartea de identitate provizorie.

La schimbarea adresei de domiciliu/reședință temporară, precum și în cazul schimbării, în condițiile legii, a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor, titularii tuturor tipurilor de buletine de identitate și de permise de ședere, pe partea verso a cartei cărora va fi înscrisă adresa de domiciliu/reședință temporară, vor opta pentru noi acte de identitate, în funcție de statutul lor juridic, în care informația privind adresa de domiciliu/reședință temporară nu se va mai înscrie, dar se va actualiza în Registrul de stat al populației.

Ulterior, în cazul schimbării, în condițiile legii, a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor, informația privind adresa de domiciliu/reședință temporară a titularilor actelor de identitate de uz intern menționate supra va putea fi actualizată direct în Registrul de stat al populației, fără cererea persoanei și fără a o condiționa de a obține un alt act de identitate cu adresa conformă adresei din SIA „Registrul de stat al unităților administrative teritoriale și al adreselor”.

- alin. (5¹) se propune a fi expus în redacție nouă în contextul punerii în circulație a cărții de identitate cu mediul de stocare electronică a datelor. În acest alineat sunt expuse datele ce se înscriu în mediul de stocare electronică a datelor din cartea de identitate, corelate la prevederile art. 3, alin. (5) și (10) din Regulamentul UE 2019/1157;

- completarea de la alin. (5²) a fost necesară pentru a preciza valabilitatea certificatelor cheilor publice din buletinul de identitate electronic al cetățeanului Republicii Moldova, eliberat anterior și din cartea de identitate;

- art. 3 se va completa cu alin. (5⁴) care reglementează situațiile în care persoanele care vor

solicita cartea de identitate vor fi exonerate de obligația de a se supune amprentării digitale, precum și stabilește termenul de valabilitate de 12 luni al cărții de identitate, inclusiv provizorie, eliberate persoanei, pentru care prelevarea amprentelor digitale este imposibilă temporar, corelate la prevederile art. 3, alin. (7) și, respectiv, la art. 4 alin. (3) din Regulamentul UE 2019/1157;

- la alin. (6) se intervine cu modificări de ordin redacțional, pentru spor de precizie:

- potrivit modificării propuse la alin. (7), câmpurile informaționale din cartea de identitate se vor indica în limbile română și engleză. În baza acordurilor internaționale, cartea de identitate poate servi ca document de călătorie în străinătate, iar limba engleză este una din limbile oficiale de comunicare ale instituțiilor statelor membre UE;

- alin. (10¹) se propune a fi expus în redacție nouă pe motiv că stabilește termenul de valabilitate al cărții de identitate în funcție de categoria de vârstă a titularului – prevederi corelate la art. 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul UE 2019/1157;

- la alin. (10²) au intervenit modificări de ordin redacțional, pentru corelare la alineatele (10) și (10¹) din legea supusă amendării:

4) În contextul punerii în circulație a cărții de identitate de generație nouă, au intervenit modificări și la art. 4 care reglementează modul de eliberare a actelor de identitate:

- la alineatele (1⁹), (1¹⁰) și (3), cuvintele „autoritatea competentă” au fost substituite cu cuvintele „autoritatea emitentă”, pentru spor de precizie, pe motiv că normele respective se referă în exclusivitate la autoritatea emitentă a actului de identitate;

- normele de la art. 4 alin. (1³) lit. e) – h) definesc situațiile în care cererea pentru eliberarea actelor de identitate poate fi depusă prin reprezentant (*reprezentant împuternicit prin procură autentificată de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție ori prin împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice; de către persoana care acționează în interesul solicitantului (membru de familie, ruda) sau în urma demersului instituției medicale, sau al autorității administrației publice locale, sau în baza demersului instituției de tratament sau instituției sociale*). În acest sens se propune expunerea în redacție nouă a alin. (1⁴) potrivit căreia cartea de identitate ce conține mijloacele semnăturii electronice avansate și certificatele cheilor publice nu se va elibera și, respectiv, nu se va genera la solicitarea reprezentantului sau la demersul instituției, în funcție de situația în care se află solicitantul. Această normă a fost corelată la prevederile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere (*în vigoare din 10.12.2022*). În situațiile de la art. 4 alin. (1³) lit. e), g) și h) persoanei cu capacitate deplină de exercițiu, prin reprezentant sau la demersul instituției respective i se va putea elibera cartea de identitate provizorie. Cartea de identitate va putea fi eliberată persoanelor cu capacitate deplină de exercițiu, aflate în condițiile prevăzute la literele e), g) și h) doar la cererea lor personală, depusă la locul aflării, prin intermediul oficiului mobil;

- completarea de la alin. (2) este necesară pentru spor de precizie. Tarifele pentru eliberarea actelor de identitate, precum și înlesnirile la aceste servicii sunt stabilite în anexele nr. 2 și 3 la Hotărârea Guvernului nr. 966/2020 cu privire la serviciile prestate de către Agenția Servicii Publice;

- completarea de la alin. (3) a fost necesară în vederea corelării normei referitoare la prezentarea documentelor suplimentare la eliberarea actelor de identitate la cerința stabilită pentru interacțiunea cu beneficiarii de servicii publice în procesul prestării serviciilor publice, stipulată la art. 14 alin.(3) lit. b) din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice (*în vigoare din 04.02.2021*);

5) La art. 7:

- a) Alineatul unic va deveni alin. (1) potrivit căruia cetățenii Republicii Moldova vor fi obligați să dețină cartea de identitate de la vârsta de 14 ani, dar nu de la 16 ani cum prevede legea actualmente. Această schimbare a vârstei a fost necesară pentru corelarea prevederii cu acelea de la:

- art. 3 alin.(5) lit. s) din legea supusă modificării – semnătura personală a titularului se include în actul de identitate de la vârsta de 14 ani, precum și la norma de la alin. (10¹) modificat prin prezentul proiect de lege, care stabilește că persoanelor cu vârsta cuprinsă între 14 – 70 de ani cartea de identitate se eliberează pe 10 ani;

- art. 27, alin. (1) și (2) din Codul civil, Legea nr.1107/20002, care reglementează capacitatea de exercițiu a minorului care a împlinit vârsta de 14 ani și stabilește unele drepturi ale acestuia de a fi implicat în unele activități ce necesită legitimarea în baza unui act de identitate;

- art. 2 alin. (1) și art. 12 alin. (1) din Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, potrivit cărora cetățenii Republicii Moldova care în anul curent ating vârsta de 16 ani sunt obligați să se prezinte în termenele stabilite la centrul militar pentru a fi luați în evidența militară. Deseori, la data stabilită pentru recrutare o bună parte din tineri nu au 16 ani împliniți și în lipsa unui act de identitate nu pot face dovada apartenenței la cetățenia Republicii Moldova;

Totodată, potrivit reglementărilor din sfera educației, pentru a fi admiși la examenele de absolvire a ciclului gimnazial, elevii sunt obligați să dețină act de identitate de uz intern. De regulă, majoritatea dintre elevi în această perioadă au vârstele cuprinse între 15 – 16 ani.

Alin. (1) a fost completat cu norma ce prevede obligativitatea deținerii permisului de ședere de către cetățenii străini cu domiciliul sau reședința temporară în Republica Moldova de la data acordării dreptului de ședere permanentă sau, respectiv, provizorie – completare necesară pentru corelare la prevederile art.73 alin. (2) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

6) La art. 8:

- alin. (1) se propune a fi completat cu literele d) și e). Lit. d) stabilește termenul în care este obligat titularul actului de identitate să solicite preschimbarea acestuia în situațiile în care actul de identitate devine nevalabil, prevăzute la art. 5 alin. (1). Completarea cu lit. e) este necesară în contextul excluderii datelor despre domiciliu/reședința temporară din conținutul cărților de identitate, buletinelor de identitate și al permiselor de ședere, dar nu și din Registrul de stat al populației. Astfel, norma de la lit. e) stabilește termenul de 15 zile în care titularul actului de identitate de uz intern este obligat să solicite autorității competente înregistrarea la adresa de domiciliu/reședință temporară, pentru actualizarea informației în Registrul de stat al populației;

- alin. (2) se abrogă ca urmare a abrogării literelor m) și r) din alin. (5) al art. 3 – toate tipurile de cărți de identitate, de buletine de identitate și de permise de ședere se vor elibera fără datele cu privire la domiciliu/reședința temporară a titularului. Astfel, decade în mod automat necesitatea eliberării fișei de însoțire care actualmente face dovada domiciliului/reședinței temporare a titularului.

7) La art. 9 alin. (1) prevederile lit. i) au fost propuse în redacție nouă, pentru corelare la completarea art.8 alin. (1) cu lit. d) din legea supusă amendării, precum și la prevederile art. 78 alin. (6) lit. c) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022.

8) Potrivit art. II

- amendamentele din proiectul de lege vor intra în vigoare la data de **01.01.2025**, când vor fi create toate condițiile juridice și tehnice, pentru a le pune în aplicare;

- urmează să fie revizuite toate actele normative naționale în contextul punerii în circulație a cărții de identitate, precum și anulării tuturor fișelor de însoțire ca urmare a excluderii informației cu privire la adresa de domiciliu/reședință temporară din conținutul actelor de identitate (cărților de identitate, buletinelor de identitate, permiselor de ședere);

- este necesar de asigurat accesul tuturor persoanelor juridice de drept public și de drept privat, care în virtutea atribuțiilor exercitate în condițiile legii, vor prelucra datele cu privire la domiciliu/reședința temporară a titularilor actelor de identitate din Registrul de stat al populației, în cadrul platformei de interoperabilitate sau, potrivit prevederilor legale speciale, în baza contractelor și acordurilor bilaterale – corelare la art. 13 alin. (3) din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de

date și interoperabilitate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea amendamentelor propuse la Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmează să fie modificate peste 150 acte normative aferente domeniului actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și a Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Cancelariei de Stat (www.cancelaria.gov.md), secțiunea – Transparența decizională, a fost asigurată plasarea:

- anunțului privind inițiativa de elaborare a proiectului și, ulterior,
- a proiectului, împreună cu nota informativă.

Secretar general al Guvernului /semnat electronic/ **Artur MIJA**